श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -दिसम्बर, २०१८

कक्षा - आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-1)	**प्रश्नपत्रम् – ४**	
विषय: - साहित्यम् (नाट्यवर्ग:)	(CC-4.1.3.4 New)	**गुणा: - ७०**
दिनाङ्क: -१८/१२/२०१८	**ग्रन्थ: नाट्यशास्त्रम्- (१-२ अध्यायौ)**	**समय: -०२.०० त: ०५.००**

प्रथमान्विति:

प्रश्न: १ (अ) अधोनिर्दिष्टाभ्यामेकस्या: कारिकाया: ससन्दर्भं व्याख्यां कुर्वन्तु । **(०५)**

(१) योऽयं भगवता सम्यग्ग्रथितो वेदसम्मित: ।
नाट्यवेद: कथं ब्रह्मन्नुत्पन्न: कस्य वा कृते ॥

(२) कुशला ये विदग्धाश्च प्रगल्भाश्च जितश्रमा: ।
तेष्वयं नाट्यसंज्ञो हि वेद: संक्राम्यतां त्वया ॥

प्रश्न: १ (ब) नाट्यशास्त्रानुसारं नाट्योत्पत्तिकथां विवेचयन्तु । **(१०)**

अथवा

नाट्यशास्त्रस्य मङ्गलाचरणं विलिख्य नाट्यशास्त्रस्य बीजं निरूपयत ।

द्वितीयान्विति:

प्रश्न: २ (अ) अधोनिर्दिष्टाभ्यामेकस्या: कारिकाया: ससन्दर्भं व्याख्यां कुर्वन्तु । **(०५)**

(१) नायकं रक्षतीन्द्रस्तु नायिकाञ्च सरस्वती ।
विदूषकमथौङ्कार: शेषास्तु प्रकृतीर्हर: ॥

(२) नैकान्ततोऽत्र भवतां देवानां चानुभावनम् ।
त्रैलोक्यस्यास्य सर्वस्य नाट्यं भावानुकीर्तनम् ॥

प्रश्न: २ (ब) टिप्पणीद्वयं लिखत । **(१०)**

(१) नाट्यगृहस्य निर्माणम् ।

(२) नाट्यगृहस्य रक्षकदेवता: ।

(३) जर्जर:।

(४) नाट्यमण्डपस्य देवतानां पूजाविधानम् ।

तृतीयान्विति:

प्रश्न: ३ (अ) अधोनिर्दिष्टाभ्यामेकस्या: कारिकाया: ससन्दर्भं व्याख्यां कुर्वन्तु । **(०५)**

(१) देवानां तु भवेज्ज्येष्ठं नृपाणां मध्यमं भवेत् ।
शेषाणां प्रकृतीनां तु कनीय: संविधीयते ॥

(२) भूमेर्विभागं पूर्वं तु परीक्षेत प्रयोजक: ।
ततो वास्तुप्रमाणेन प्रारभेत शुभेच्छया ॥

प्रश्नः ३ (ब) प्रेक्षागृहाणां भेदान् विलिख्य तेषां प्रमाणानि लक्षणानि च निरूपयत। (१०)

अथवा

नाट्यनिर्माणे सूत्रप्रसारणविधिं समीक्षयन्तु ।

चतुर्थान्वितिः

प्रश्नः ४ (अ) अधोनिर्दिष्टाभ्यामेकस्या: कारिकाया: ससन्दर्भं व्याख्यां कुर्वन्तु । (०५)

(१) स्तम्भस्योत्थापने सम्यग्दोषा ह्येते प्रकीर्तिता: ।
अवृष्टिरुक्ता चलने वलने मृत्युतो भयम् ॥

(२) अष्टहस्तं तु कर्तव्यं रंगपीठं प्रमाणत: ।
चतु:स्तम्भसमायुक्ता वेदिकायास्तु पार्श्वत: ॥

प्रश्नः ४ (ब) टिप्पणीद्वयं लिखत । (१०)

(१) त्र्यश्रप्रेक्षागृहम् ।

(२) स्तम्भस्थापनविधि:

(३) मत्तवारणी ।

(४) रङ्गपीठम् ।

प्रश्नः ५ निम्नलिखितेभ्य: दशप्रश्नानाम् उत्तराणि एकैकवाक्यै: ददतु । (१०)

(१) ब्रह्मणा नाट्यनिर्माणाय यजुर्वेदात् किम् स्वीकृतम् ?

(२) विघ्नकर्तार: के सन्ति ?

(३) वृत्तय: कति ? का: च ता: ?

(४) रंगपीठस्य मध्ये क: प्रतिष्ठित: ?

(५) नाट्यगृहस्य रक्षणाय देहल्याम् कस्य नियुक्ति: कृता ?

(६) आचार्यभरतस्य कति पुत्रा: आसन् ?

(७) कीदृशं रंगशीर्षं प्रशस्यते ?

(८) प्रथमस्तंभ: कस्यां दिशि स्थापनीय: ?

(९) चतुरस्रनाट्यगृहस्य किं परिमाणम् ?

(१०) नाट्यशास्त्रस्य द्वितीयाध्यायस्य विषयवस्तु किम् ?

(११) शूद्ररूप: स्तंभ: कस्यां दिशि स्थापनीय: ?

(१२) नाट्यशास्त्रस्य प्रथमाध्यायस्य नाम किम् ?

(१३) नाट्यगृहस्य त्रीन् परिमाणान् लिखत ।

(१४) नाट्यकर्मणि कानि नक्षत्राणि उत्तमानि ?

(१५) नाट्यमण्डपस्य रक्षणाय विशेषरूपेण कस्य नियुक्ति: कृताऽस्ति ?